

ЖЫЛАНҚАБАҚ КЕН ОРНЫН ИГЕРУ ЖОБАСЫНА ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

1. Болжалды қызмет орнының сипаттамасы, оның шекаралары бейнеленген жоспар

Әкімшілік жағынан кен орны Атырау облысы Жылыой ауданының құрамына кіреді және Атырау қаласынан солтүстік-шығысқа қарай 290 км жерде орналасқан.

Ең жақын теміржол станциялары мен Доссор және Мақат мұнай кәсіпшіліктері сәйкесінше батысқа қарай 113 және 97 км, солтүстікке қарай 45 км Орысқан кен орны орналасқан. Солтүстік-батысқа қарай 20 км жерде Кенбай кен орны орналасқан, оңтүстік-шығысында Қырықмылтық мұнай кен орны орналасқан.

Жер бедері әлсіз бөлінген, төбешік. Рельефтің абсолютті белгілері +24-тен +117 м-ге дейін өзгереді.

Кен орнымен байланыс қара жолдармен автокөлікпен жүзеге асырылады.

Ауданның климаты күрт континенталды, маусымдық және тәуліктік температураның үлкен ауытқулары бар, жиі қатты желдер шанды дауылдарға айналады. Жазда максималды температура +30 - +40оС, қыста минимум-35-40оС.

Кен орнының алаңында киров, саз және құмтастардың беткі шығуы байқалады.

Аудан аз қоныстанған, тұрақты елді мекендер жоқ. Ауданның аумағы негізінен жайылым ретінде пайдаланылады.

Жыланқабақ кен орны 1979-81 жылдары іздестіру бұрғылауымен ашылды. Бұрғылау және жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары кешенінің нәтижесінде 403-573 м тереңдікте жатқан Оңтүстік қанаттағы 2 орта Юра көкжиегінің (Ю-I, Ю-II) кен орындары анықталып, контурланды.

1995 жылғы 15 қарашадағы № 34 Шартқа № 10 толықтыруға сәйкес құзыретті орган жаңа жер қойнауын пайдаланушыға – Жыланқабақ кен орнының тау-кен бөлінісі шегінде көмірсутек шикізатын өндіруді жүргізу үшін "Z Munaі" ЖШС жер қойнауын пайдалану құқығын берді.

Кесте 1.1 Жыланқабақ кен орнының тау кен бұру бұрыштық нүктелерінің координаттары

№№ нүкте	Географиялық координаттар	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1.	47° 37' 17.6" с.ш.	54° 25' 05" в.д.
2.	47° 37' 20.7" с.ш.	54° 26' 03" в.д.
3.	47° 37' 23.1" с.ш.	54° 26' 03" в.д.
4.	47° 37' 33.3" с.ш.	54° 27' 07.8" в.д.
5.	47° 37' 00.0" с.ш.	54° 26' 26.6" в.д.
6.	47° 36' 43.5" с.ш.	54° 25' 50.1" в.д.
7.	47° 36' 38.2" с.ш.	54° 25' 27.6" в.д.
8.	47° 36' 33.3" с.ш.	54° 24' 42.8" в.д.
9.	47° 36' 46.0" с.ш.	54° 24' 50.8" в.д.
10.	47° 36' 45.0" с.ш.	54° 24' 38.6" в.д.
11.	47° 36' 48.0" с.ш.	54° 24' 21.8" в.д.
12.	47° 37' 02.2" с.ш.	54° 24' 28.3" в.д.
13.	47° 37' 08.5" с.ш.	54° 24' 37.1" в.д.

Жер қойнауы учаскесінің ауданы - 3,0 (үш бүтін) км2 құрайды. Жер қойнауы учаскесінің тереңдігі-минус 500 м.

Сурет. 1. – Тау-кен бөлудің картограммасы

Сурет. 2. - Жұмыс ауданының шолу картасы

Сурет. 3. – Карта орналасу схемасы

2. Жоспарланған қызметтің қысқаша сипаттамасы Жалпы кен орны бойынша игерудің 3 нұсқасы қаралды. Ұсынылған нұсқа 6 өндіруші ұңғыманы бұрғылауды қамтиды: 2027 жылы 3 тік және 1 көлденең ұңғыма, 2028 жылы 2 тік ұңғыма. 2027 жылы өндіруге әрекетсіздіктен бұрын бұрғыланған №62 ұңғыманы енгізу және 2025 жылы №15 ұңғыманы және 2026 жылы №3 ұңғыманы ППД-мен бұрын жойылған Ұңғымаларды енгізу. Сондай-ақ, 2043 жылы №121 ұңғыманың, 2045 жылы №125 ұңғыманың және 2048 жылы №62 ұңғыманың қабаттық қысымын қолдауға ауыстыру қарастырылған. Жұмыс істеп тұрған өндіруші ұңғымалардың ең жоғарғы қоры 39 бірлікке және 8 айдау ұңғымасына жетеді.

Жобалық көлденең ұңғымалардың конструкциясы

Бағандардың атауы	Диаметрі, мм		Тереңдігі түсу, м	Көтеру биіктігі цементтің аузына дейін, м	Көкжиек	№скв.
	долото	баған				
Бағыт	393,7	339,7	30	аузына дейін	Ю-I-A	124
Өткізгіш	295,3	244,5	300	аузына дейін		
Пайдалану бағанасы	215,9	177,8	500	аузына дейін		
Құйрық	155,6	114,3	300	аузына дейін		

Жобалық тік ұңғымалардың дизайны

Бағандардың атауы	Диаметрі, мм		Бағанның түсу тереңдігі, м	Цементті аузынан көтеру биіктігі, м	Цемент түрі
	Долота	баған			
1	2	3	4	5	6
Бағыт	393,7	324	20	Аузына дейін	G
Өткізгіш	295,3	244,5	150	Аузына дейін	G
Пайдалану бағанасы	215,9	168,3	500	Аузына дейін	G

Тереңдігі 500 м көлденең ұңғымаларға арналған ұңғымаларды салу циклінің ұзақтығы

Жұмыстардың атауы	Уақыт, күн .
Бұрғылауға дайындық жұмыстары	2
Ұңғыманы бұрғылау және бекіту	14,16
Бағандағы объектілерді сынау	5,9
Құрылыс-монтаж жұмыстары	5
Ұңғыманы салу циклінің толық ұзақтығы	27,06

Тереңдігі 500 м тік ұңғымаларға арналған ұңғымаларды салу циклінің ұзақтығы

Жұмыстардың атауы	Уақыт, күн .
Бұрғылауға дайындық жұмыстары	2
Ұңғыманы бұрғылау және бекіту	13
Бағандағы объектілерді сынау	3
Құрылыс-монтаж жұмыстары	4
Ұңғыманы салу циклінің толық ұзақтығы	22

3. Табиғи компоненттер мен өзге де объектілердің әсерін қоса алғанда, қоршаған ортаға қызметтің Елеулі өзгерістерінің қысқаша сипаттамасы

Атмосфераның химиялық ластануының болжамды шоғырлануын, атмосфералық ауадағы ластаушы заттардың жер бетіндегі концентрацияларының таралуын есептеу нәтижелерін, адамдардың өмірі мен денсаулығына елеулі әсер етуді, олардың өмір сүру жағдайларын және жобаланатын жұмыстарды жүзеге асыру кезінде қызмет көрсетпейтін болады. Учаскенің аумағы ауданның биоәртүрлілігіне әсер ететін қоныстану аймақтарынан едәуір қашықтықта орналасқандығына байланысты (оның ішінде өсімдіктер мен жануарлар дүниесі, генетикалық ресурстар, өсімдіктер мен жабайы жануарлардың табиғи ареалдары, жабайы жануарлардың көші-қон жолдары, экожүйелер) көрсетілмейді. Кәсіпорынның атмосфералық ауаға химиялық әсер етуі нәтижесінде қарастырылып отырған аумаққа іргелес орналасқан техногендік бұзылған жерлерге айтарлықтай әсер етпейді. Жерді алып қою көзделмейді.

Өндірістік қызмет нәтижесінде жер үсті және жер асты суларына әсер етпейді. Ағынды суларды ағызу қарастырылмаған.

Атмосфералық ауаға әсер ету кәсіпорын шығарындыларының көздерімен, сондай-ақ аз дәрежеде дыбыс қысымының көздерімен әсер ету аймағында болады. Кәсіпорында шекті шығарындылар мониторингін және атмосфералық ауаға әсер ету мониторингін ұйымдастыру оның сапасының экологиялық нормативтерін, сапаның нысаналы көрсеткіштерін, ал олар болмаған кезде оған әсер етудің болжамды қауіпсіз деңгейлерін бұзу тәуекелдерін алдын алуға мүмкіндік береді.

Жоспарланған жұмыстар ауданында тарихи-мәдени мұра объектілері (оның ішінде сәулет және археологиялық) жоқ.

4. Эмиссиялардың шекті сандық және сапалық көрсеткіштері, қоршаған ортаға физикалық әсер ету, қалдықтардың жиналуының шекті мөлшері, сондай-ақ егер ол көзделіп отырған қызмет шеңберінде жоспарланса, оларды көму туралы ақпарат.

Жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде ластаушы ингредиенттер мынадай компоненттер болуы мүмкін: темір оксидтері, марганец, көмірсутектер, көміртегі оксиді, күйе, азот оксиді, азот диоксиді, метан және басқалар.

Жоспарланған қызметтің атмосфералық ауаға әсері ауа сапасына қойылатын заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкестік тұрғысынан бағаланады.

Зиянды заттардың шығарындыларын есептеу талаптарға, әдістемелер жинағына сәйкес жүргізілді.

Стационарлық ластану көздері жүргізген есептік деректер бойынша атмосфералық ауаға ластаушы заттардың мынадай мөлшері шығарылатын болады Темір (II, III) оксидтер (темірге есептегенде) (темір триоксиді, темір оксиді) (274);

Марганец және оның қосылыстары (марганец (IV) оксиді бойынша) (327); Азот (IV) диоксиді (Азот диоксиді) (4) ;Азот (II) оксиді (азот оксиді) (6) көміртегі (күйе, қара көміртегі) (583); Күкірт диоксиді (күкірт ангидрид, күкірт газы, күкірт (IV) оксиді) (516); Күкіртсутек (Дигидросульфид) (518) ; Көміртек оксиді (көміртегі тотығы, көміртегі тотығы) (584); Фторлы газ тәрізді қосылыстар / фторға қайта есептегенде/ (617); Нашар еритін Бейорганикалық фторидтер - (алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафторалюминаты) (нашар еритін Бейорганикалық фторидтер / фторға қайта есептегенде/) (615); Диметилбензол (О-, М-, Р - изомерлер қоспасы) (203); Метилбензол (349) ; Бензин / а / пирен (3,4-бензин) (54); Бутилацетат (сірке қышқылы бутил эфирі) (110); Формальдегид (Метанал) (609); Пропан-2-он (Ацетон) (470); Масло минеральное нефтяное (веретенное, машинное, цилиндрическое и др.) (716*) Уайт-спирит (1294*); C12-19 / С / қайта есептегенде алкандар (C12-C19 шекті көмірсутектер (С қайта есептегенде); Еріткіш РПК-265П) (10); тоқтатылған бөлшектер (116); Құрамында кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң%: 70-20 (шамот, цемент, цемент өндірісінің шаңы-саз, сазды тақтатаас, Домна қожы, құм, клинкер, күл, кремнезем, қазақстандық кен орындарының көмір күлі) (494);

Итого:

Құрылыс-монтаждау жұмыстары, дайындық жұмыстары және 1 ұңғыманы бұрғылау кезеңі -19,606036 г/с. 26,244592 т/жыл.

Құрылыс-монтаждау жұмыстары, дайындық жұмыстары және 4 ұңғыманы бұрғылау кезеңі -78,424143 г/с. 104,978368 т/жыл.

Құрылыс-монтаждау жұмыстары, дайындық жұмыстары және 2 ұңғыманы бұрғылау кезеңі -39,2120717 г/с. 52,4891841 т/жыл.

Бағандағы объектілерді сынау кезеңі - 416,9732568г/с. 299,6961913 т/жыл.

Қабаттық қысымды қолдайтын №15 ұңғыманы енгізу кезеңі - 4,765550667г/с. 9,40974594 т/жыл.

Қойнауқаттық қысымды қолдайтын №3 ұңғыманы енгізу кезеңі - 4,765550667г/с. 9,40974594 т/жыл.

№62 ұңғыманы өндіруге енгізу кезеңі - 4,765550667г/с. 9,40974594 т/жыл. Вахталық қалашық кезеңі - 1,129843404г/с. 16,6181705 т/жыл.

Пайдалану кезеңі - 18,64562067г/с. 24,9333283 т/жыл.

Жою кезеңі - 7,145748925г/с. 27,3234503 т/жыл.

Көзделіп отырған қызмет шеңберінде ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мандерден асып кету жоспарланбайды.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының ықтимал түрлері мен сипаттамалары

№ т/б	Қалдықтардың түрі	Қалдықтар коды	Қалдықтардың жіктелуі
Қауіпті қалдықтар			
1	Бұрғылау шламы	010505*	Қауіпті қалдықтар
2	Пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі	010505*	Қауіпті қалдықтар
3	Майланған шүберек	150202*	Қауіпті қалдықтар
4	Химреагенттерден жасалған ыдыс (металл бөшекелер, сөмкелер, үлкен жүгіру)	15 01 10*	Қауіпті қалдықтар
5	Майланған сүзгілер	16 01 07*	Қауіпті қалдықтар
6	Дизель-электр станциялары бойынша пайдаланылған май	13 02 06*	Қауіпті қалдықтар
7	Лак-бояу материалдарынан жасалған ыдыс	08 01 11*	Қауіпті қалдықтар
8	Медициналық қалдықтар	18 01 03*	Қауіпті қалдықтар
9	Пайдаланылған кеңсе жабдықтары мен картридждер	20 01 36	Қауіпті қалдықтар
10	Қағаз және картон Макулатура	20 01 01	Қауіпті қалдықтар
11	Құрамында сынап бар қалдықтар	05 07 01*	Қауіпті қалдықтар

12	Мұнай өнімдерімен ластанған ыдыс	16 07 08*	Қауіпті қалдықтар
13	Қайта зарядталатын батареялар	200133*	Қауіпті қалдықтар
14	Қалдық батареялар	16 06 04	Қауіпті қалдықтар
15	Көлікті жуудан шыққан Шлам	170503*	Қауіпті қалдықтар
16	Мұнай өнімдерімен ластанған құм, қиыршық тас, топырақ	170503*	Қауіпті қалдықтар
17	Пайдаланылған жұмыс киімдері	150202	Қауіпті қалдықтар
Қауіпті қалдықтар емес			
1	Электродтардың өртенуі	120113	Қауіпті қалдықтар емес
2	Аралас коммуналдық қалдықтар (Қатты тұрмыстық қалдықтар)	200301	Қауіпті қалдықтар емес
3	Пайдаланылған автошиналар	160103	Қауіпті қалдықтар емес
4	Құрылыс қалдықтары	17 01 07	Қауіпті қалдықтар емес
5	Металл сынықтары	170407	Қауіпті қалдықтар емес

- 2027 жылы 1 ұңғыманы құрылыс-монтаждау жұмыстары, бұрғылауға дайындық жұмыстары кезінде, бұрғылау және бекіту кезінде. 789,4450823 тонн/жыл
- 2027 жылы 4 ұңғыманы құрылыс-монтаждау жұмыстары, бұрғылауға дайындық жұмыстары кезінде, бұрғылау және бекіту кезінде. 3157,780329 тонн/жыл
- 2028 жылы 1 ұңғыманы құрылыс-монтаждау жұмыстары, бұрғылауға дайындық жұмыстары кезінде, бұрғылау және бекіту кезінде.. 789,4450823 тонн/жыл
- 2028 жылы 2 ұңғыманы құрылыс-монтаждау жұмыстары, бұрғылауға дайындық жұмыстары кезінде, бұрғылау және бекіту кезінде. 1578,890165 тонн/жыл
- Вахталық қалашықта 46,34865 тонн/жыл
- Бағандағы объектілерді сынау кезінде 8,78521 тонн/жыл
- Пайдалану кезінде 336,86401 тонн/жыл
- № 15 ұңғыманы қабаттық қысымды қолдауға енгізу кезінде 2,952778 тонн/жыл
- № 3 ұңғыманы қабаттық қысымды қолдауға енгізу кезінде 2,952778 тонн/жыл
- №62 ұңғыманы өндіруге енгізу кезінде 2,952778 тонн/жыл
- Жою кезінде 2,952778 тонн/жыл

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

5.Авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың туындау ықтималдығы туралы, қоршаған ортаға ықтимал елеулі зиянды әсерлер туралы, авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың алдын алу және олардың зардаптарын жою жөніндегі шаралар туралы, халықты хабардар етуді қоса алғанда, ақпарат

Жобалау жұмыстарын жүргізу кезінде жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезіндегі талаптар қоршаған ортаны қорғауға бағытталған ҚР Экологиялық Кодексінің 397 бабына сәйкес көзделген. Сондай-ақ Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес талаптар ескерілді.

1. Атмосфералық ауаны қорғау:

- 1) жер қойнауын пайдалану объектілерінде және құрылыс алаңдарында, оның ішінде кәсіпшілік жолдарында шаңды басу бойынша жұмыстар жүргізу;
- 2) стационарлық және жылжымалы көздерден ластаушы заттар шығарындыларының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды орындау;

2. Су объектілерін қорғау:

- 1) ұңғымаларды игеру және кейіннен пайдалану, сондай-ақ өндіріс қалдықтары мен сарқынды суларды кәдеге жарату кезінде мұнай, су және газдың қабатаралық ағындары салдарынан жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған іс-шараларды жүргізу.

3. Жағалау және су экожүйелеріне әсер етуден қорғау:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған.

4. Жерді қорғау:

1) жердің антропогендік қызметі нәтижесінде бұзылған және ластанған тозған аумақтарды қалпына келтіру: топырақтың құнарлылығын және жердің басқа да пайдалы қасиеттерін қалпына келтіру, молықтыру және арттыру, оны шаруашылық айналымға уақтылы тарту, жердің бұзылуына байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде топырақтың құнарлы қабатын алу, сақтау және пайдалану;

5. Жер қойнауын қорғау:

1) жер қойнауын пайдалану жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде жер қойнауының ластануын болдырмау жөніндегі іс-шараларды енгізу;

6. Жануарлар мен өсімдіктер әлемін қорғау:

1) әкімшілік-аумақтық бірліктердің аумақтарын көгалдандыру, кәсіпорындардың аумақтарында және босатылатын аумақтарда, шөлейттенуге және басқа да қолайсыз экологиялық факторларға бейім жерлерде жасыл желектер, екпелер алаңдарын ұлғайту;

2) Тұрғын үй құрылысы жағынан ағаш-бұталы екпелердің жолағын міндетті түрде ұйымдастыра отырып, тиісті қауіптілік сыныбы үшін алаңның көрсетілген пайызынан кем емес санитариялық-қорғау аймағын көгалдандыруды көздеу, СҚА алаңын көгалдандырудың көрсетілген үлес салмағын орындау мүмкін болмаған кезде (объектілермен тығыз құрылыс салу кезінде, сондай-ақ объектіні елді мекендерден алыста, шөлді және шөлейтті жерлерде орналастыру кезінде), жергілікті атқарушы органдармен келісім бойынша құрылыс салудан бос аумақтарды және жақын елді мекендердің аумақтарын көгалдандыруға жол беріледі, СҚА жобасында міндетті негіздемемен.

7. Қалдықтарды өңдеу:

1) иесіз қалдықтарды және тарихи ластануларды жою, олардың одан әрі пайда болуына жол бермеу, өндірістік, қатты тұрмыстық және басқа да қалдықтармен ластану нәтижесінде бұзылған жерлерді уақтылы рекультивациялауды жүргізу жөніндегі іс-шараларды жүргізу;

8. Радиациялық, биологиялық және химиялық қауіпсіздік:

1) қоршаған орта объектілерінің радиоактивті ластануын анықтау мақсатында аумақтарға Радиоэкологиялық зерттеулер жүргізу;

9. Басқару жүйелерін және ең жақсы қауіпсіз технологияларды енгізу:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған;

10. Ғылыми-зерттеу, іздестіру және басқа да әзірлемелер:

1) қоршаған ортаның фондық жай-күйін анықтау үшін экологиялық зерттеулер жүргізу, өнеркәсіптік қызметтің экожүйеге ықтимал теріс әсерін анықтау және қоршаған ортаның ластануын төмендету жөніндегі бағдарламалар мен іс-шаралар жоспарларын әзірлеу;

Экологиялық тәуекелді төмендету жөніндегі іс-шаралар

Апат қаупін бағалау үнемі қажет, өйткені оның пайда болуы тек жобалық параметрлерге ғана емес, сонымен қатар ағымдағы жағдайға, басқару шешімдерінің үйлесіміне, процестің параметрлеріне, жабдықтың күйіне және персоналдың дайындық деңгейіне, сыртқы жағдайларға байланысты. Апаттың алдын алу процесті үнемі бақылау және тәуекелді болжау арқылы мүмкін болады.

Сайтта құрылыс жүргізу кезінде жұмысшы персонал мен жергілікті халықтың қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуде ережелер, нормативтер, нұсқаулықтар мен стандарттар жүйесі маңызды рөл атқарады, оларды компания мен мердігерлердің басшылары мен барлық қызметкерлері міндетті түрде орындайды. Жұмыстарды жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларына сәйкес талап етілетін жабдықтардың барлық түрлерін монтаждауға, тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге, персоналды оқытуға және практикалық сабақтар өткізуге назар аудару қажет.

Апаттарды жоюға көп уақыт пен қаражат жұмсалады. Апатты жоюдан гөрі оның алдын алу оңайырақ. Сондықтан жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттардың алдын алуға басымдық беру қажет, атап айтқанда:

- мұнай құбырларын, түсіру желілерін, сарқынды коллекторларды, осьтік коллекторларды уақтылы жөндеу;
- Бұрғылау жабдығының астындағы топырақты гидрооқшаулау жөніндегі шараларды жүзеге асыру;
- химиялық реагенттер мен бұрғылау ерітінділерінің қорлары металл ыдыстарда, бұрғылауға арналған материалдар-арнайы қоймалардағы бетон алаңдарында сақталуы тиіс;
- центрифуга көмегімен бұрғылау ерітіндісі мен ағынды сулардан қатты фаза мен шламды бөлу, улы шламдарды, басқа да қалдықтарды бейтараптандыру және оларды тасымалдау;
- дайындау зауытында бұрғылау ерітіндісін регенерациялау, бұрғылауда Ағынды суларды қайта пайдалану;
- электр жетегіндегі бұрғылау қондырғыларымен пайдалану ұңғымаларын бұрғылау;
- ұңғымалар өнімінің жалпы шығарындыларын азайту;
- бұзылған жерлерді рекультивациялауды, оның ішінде үлгілік жобаға сәйкес жүргізу;
- әзірленген көлік схемасына сәйкес көлік құралдарының қозғалысын қамтамасыз ету.

Қабылданған жобалық шешімдер авариялық жағдайлардың туындау ықтималдығын азайту үшін жеткілікті деп есептейміз.

Учаскені пайдалану кезінде көзделген жобалау шешімдері сақталған кезде, сондай-ақ осы жобада ұсынылған барлық табиғат қорғау іс-шаралары орындалған жағдайда, көзделіп отырған қызметті іске асыру кезінде қоршаған орта компоненттеріне теріс әсер алынып тасталады.

6. Қоршаған ортаға әсерді бағалауды орындау барысында алынған ақпарат көздерінің тізімі:

- Қазақстан Республикасының Экологиялық Кодексі 2.01.2021ж.
- Қалдықтар жіктеуіші, Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің м. а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен бекітілген,
- Қоршаған ортаға эмиссиялар нормативтерін айқындау әдістемесі Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы,
- Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі Нұсқаулық Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 Бұйрығы